

Liber

etando que sunt infra ipsam. Diligere porro seipam non posset: si se omnino nesciret: id est si sui non meminisset: nec se intelligeret: quia in se imagine dei tam potes est: ut ei cuius imago est valeat inherere. Sic enim ordinata est natura ratione: non loco: ut supra illam non sit nisi ille. Denique cum illi penitus adheserit: unus

I Cor. 6.

erit spus. Qui rei attestat apostolus dices. Qui autem adhererit domino unius spus est. Accedenteque ista ad participationem nature veritatis et beatitudinis illius: non tam crescente illo in natura: veritate et beatitudine sua. In illa itaque natu- rat cui feliciter adheserit: immutabiliter viuet et immutabile videbit omne quod viderit. Tunc si- cut ei diuina scriptura promittit: satiabis in bonis desiderium eius: bonis immutabilibus: ipsa tri- nitate deo suo cuius imago est: et ne vestigia vio- lef erit in abscondito vultus eius: tanta vber- tate eius implera: ut eam nunquam peccare dele- cteret. Ne ipsam vero nunc quis videt: non aliqd immutabile videt.

De mutabilitate mentis humane qua sit: ut sicut misera facta est ex beata: ita beata pos- sit esse ex misera. **Ca. XV.**

Quod ideo certe non dubitat quoniam misera est: et beata esse desiderat. Nec ob aliud fieri sperat hoc posse: nisi quia est mutabilis. Nam si mutabilis non esset: sicut ex beata vita misera: sic ex misera beata esse non posset. Et quid ea fecisset misera: sub omnipotente et bono domino: nisi peccatum suum: et iustitia domini sui. Et quid ea faciet beatam: nisi merita suum et punitum domini sui. Sed et merita eius gra- tia est illius: cuius punitum erit beatitudo eius. Iusticia quippe dare sibi non potest: quia perditas non habet. Hanc enim cum hominibus condere accepit: et peccando virtus perdidit. Accepit ergo iusticiam: per quam beatitudinem accipere mereretur. Unde ve- raciter ei dicitur ab apostolo: quasi de suo bono superare incipienti. Quid enim habes quod non accepi- sti. Si autem acceperisti quod gloriaris quasi non acceperis. Non autem bene recordatur dominus sui: spus eius accepto sentit omnino: quia hoc dicit: intimo ma- gisterio: non nisi ei gratuito affectu posse se surgere: non nisi suo voluntario defectu cadere posuisse. Non sane reminiscitur beatitudinis sue: sicut quippe illa et non est: eiusque ista penitus obliterata est: ideoque nec commemorari potest. Cre- dit autem de illa fide dignis litteris dei sui per prophetam scriptis narratis de felicitate pa- radisi: atque illud punitum et bonum hominis et malum his- torica traditione indicatis: domini autem dei sui reminiscitur. Alle quippe semper est: nec sicut non est: nec est et non sicut: sed sicut nunquam non erit: ita

I Cor. 4.

nunquam non erat: et ubique totus est. Propter quod **Act. 17.** ista in illo et vivit et mouet: et est: et ideo remini- sciebus potest. Non quia hoc recordatur quod eum nouerat in adam: aut alibi alicubi ante hu- ius corporis vitam. Aut cum primus facta est ut ins ereretur huic corpori. Nihil enim homo reminiscitur. Quicquid homo est: obliuione dele- tum est. Sed cum memoratur ut conuertatur ad dominum tanquam ad eam lucem qua iam cum ab illo auerteretur: quodammodo tangebatur. Nam hinc est quod etiam impij cogitant eternitatem: et multi- ta recte reprehendunt recteque laudant in hominibus. Quibus ea tandem regulis indicantur nisi in quibus videntur: quemadmodum quisque vi- uere debet: etiam si nec ipsi eodem modo vi- uant: ubi eas videntur. Nec enim in sua natura cum perculdubio mente ista videantur: eorumque metes constet esse mutabiles: has vero regulas imu- tabiles videat quisque in eis et hoc videre po- tuerit. Nec in habitu sue mentis cum ille regule sint iusticie: mentes vero eo quod constet esse iniu- stias. Ubi nam sunt iste regule scriptae: ubi quod sit iustum: et iniustus agnoscit ubi cernit habere duces esse quod ipse non habet. Ubiergo scriptae sunt: nisi in libro lucis illius que veritas dicitur: unde omnis lex iusta describitur: et in cor hominis qui operatur iusticiam: non migrando sed tanquam in pro- mendo transferatur: sicut imago ex anulo in ceram translatum: et anulum non relinquit. Qui donum operatur: et tamen videt quod operandum sit: ipse est qui ab illa luce auertitur: a qua tamen tan- gitur. Qui autem nec videt quemadmodum sit viuen- dum: excusabilius quidecum peccat: quia non est transgressor cognitus legis. Sed etiam ipse splen- dore aliquoties ubique presentis veritatis attingitur: quoniam admonitus profiteretur.

De reformatione mentis ad imaginem dei: et quot modis spus appellatio diversis assignatur naturis. **Ca. XVI.**

Via vero commemorationis conuertuntur ad dominum: ab ea doformitate qua per cupi- ditates seculares conformabantur huic seculo reformantur ex illo: audientes aperte dicentes. Nolite profanari huic seculo: sed refor- maminis in nouitate mentis vestre: ut incipiat illa imago ab illo reformari a quo formata est. Non enim reformare seipsum potest: sicut potuit deformari. Dicit etiam alibi. Renouamus spum **Ep. 4.** mentis vestre: et induite novum hominem: eum qui secundum decum creatus est: in iusticia et sanctitate veritatis. Quia secundum deum creatus est: hoc alio **Gen. 1.** locum dicit ad imaginem dei. Sed peccando iusticiam et sanctitatem veritatis amissus est: propter quod hec imago deformis et decolorfacta est:

XIII

Eph. 4 hanc recipit cū reformatō t renouat. Autē
air spū mentis vestre: nō ibi duas res intelligi
voluit: quasi aliud sit mens: aliud spūs men-
tis. Sed quia oīs mens spūs est: nō aut omnis
spūs mens est. Et enī spūs t deus: qui reno-
uari non potest: quia nec veterascere potest.
Dicis etiam spūs in hōse qui mens non sit: ad
quē pertinent imaginationes similes corporo-

1. Cor. 14 De quo dicit ad corinthios: vbi dicit. Si autē
orauero lingua: spūs meus orat: mens autē
mea in fructuosa est. Hoc enī ait: qn̄ id qd̄ dici
tur nō intelligit: quia nec dici potest: nō cor-
poraliū vocum imagines sonū oīs in spūs co-
gitatione pueniant. Dicitur t hoīs anima spī

Job. 59. ritus. Unde est in euāgelio. Et inclinato ca-
pite tradidit spm̄: quo significata est mors cor-
poris: anima exēcute. Dicitur spūs etiam pe-
coris: qd̄ in ecclesiaste libro salomonis aper-
tissime scriptum est. vbi ait. Quis scit spūs fi-
lioꝝ hoīs si ascender ipse sursum: t spūs peco-

Gen. 7. ris si descendet ipse deoꝝ in terrā. Scriptū
est etiam in genesi vbi dicit diluvio mortuam
vniuersam carnē que habebat in se spūm̄ vite.
Dicit spūs etiam ventus: res apertissime cor-
poralis. Unde illud in psalmis. Ignis: gran-
do: nix: glacies: spūs tempestatis. Quia ergo
tot modis dicit spiritus: spūm̄ mentis dicere
voluit eum spūm̄ que mens vocatur. sicut ait

Colo. 2 etiam idem apostolus. In expoliatiōe corpo-
ris carnis. Non duas vtqz res intelligi voluit
quasi aliud sit caro: aliud corpus carnis. Sed
quia corpus multarum rerum nomē est: qua-
rum nulla est caro. Nam multa sunt excepta
carne corpora celestia t corpora terrestria.
Corpus carnis dixit: corpus quod caro est.
Sic itaqz spūm̄ mentis eum spūm̄ que mens
est: alibi quoqz apertius etiam imaginē noīa-

Colo. 3. uit: scz alijs verbis idipm̄ p̄cipiens. Expolian-
tes vos inquit veterem hoīem cū actibus ei
induite nouū qui renouat in agnitionem dei
fm̄ imaginem eius qui creauit euz. Qd̄ ergo

Eph. 4 ibi legitur. Induite nouū hoīem q fm̄ deum
Colo. 3. creatus est: hoc isto loco. Induite nouū hoīez
qui renouat fm̄ imaginem eius q creauit eū
Ibi aut ait. fm̄ deum. hic vero fm̄ imaginem
eius qui creauit eum. Pro eo vero quod ibi

Eph. 4 posuit. In iusticia t sanctitate veritatis. hoc
Colo. 3 posuit hic. In agnitionē dei. fit ergo ista re-
nouatio reformatioꝝ mentis fm̄ deum. vel
fm̄ imagineꝝ dei. Si ideo dicit fm̄ deū: ne fm̄
aliam creaturā fieri putetur. Ideo autē fm̄
imagineꝝ dei: vt in ea re intelligatur fieri hec
renouatio: vbi est imago dei: id est in mente.
Quādmodū dicimus fm̄ corpus mortuum:

nō fm̄ spūm̄ eum qui de corpore fidelis t ius-
tus abscedit. Quid enī dicimus fm̄ corpus
mortuū: nō corpore vel in corpore: nō anima
vel in anima mortuū. Aut si dicamus: fm̄ cor-
pus est pulcer: aut fm̄ corpus fortis. nō sc̄m̄
animū: quid est aliud q̄s corpe nō animo pul-
cer aut fortis est. Et innumerabiliter ita loq-
mur. Non itaqz sic intelligamus: fm̄ imaginē **Colo. 3.**
eius qui creauit eum: quasi alia sit imago fm̄
quā renouat: nō ipsa que renouat.

Quid sit inter regenerationē baptisi et
renouationem qua pficitur de die in diem in
agnitione dei. **Ca. XVII.**

Ane ista renouatio nō momēto uno
fit ipsius p̄uerionis: sic ut momento
uno fit illa in baptismo renouatio re-
missione oīm̄ peccatorꝝ. Neqz em̄ vel vnum
qntulūcūqz remanet: qd̄ nō remittat: s̄ quē
admodū aliud est carcere febribus: aliud ab in-
firmitate que febribus facta est reualescere.
Itēqz aliud est infirum telum de corpore des-
mere: aliud vulnus qd̄ eo factū est secūda cu-
ratione sanare: ita p̄ma curatio est cām̄ remo-
uere languoris: qd̄ p̄m̄ fit indulgentiā pec-
catorꝝ: secūda ipm̄ sanare languore: qd̄ fit pau-
latim pficiendo in renouatione huius imagi-
nis: qd̄ demonstrant in psalmo vbi legit. Qui

p̄pitius fit oīm̄ iniquitatibus tuis: quod
fit in baptismo. Deinde sequitur. Qui sanat
oīs languores tuos: qd̄ fit quotidianis acces-
sibus: cū hec imago renouat. De qua re apl's

aptissime locutus est dicens. Et si exterior ho-
mo noster corrumpit: sed interior renouat de
die in diem. Renouat aut in agnitione dei: b̄
est in iusticia t sanctitate veritatis: sicut se se-
babent apostolica testimonia: que paulo ante
comemorauit. In agnitionē igit dei: iusticia
t sanctitate veritatis: qui de die in diē pfici-
endo renouat: trāffert amorē a tpaibus ad

eterna: a visibilib̄ ad intelligibilia: a carnali-
bus ad spiritualia: atqz ab istis cupiditatē fre-
nare atqz minuere: illisqz se charitate alligare
diligenter insistit. Tantū autem facit: quan-
tū diuinitus adiuuat. Dei quippe sententia ē.

Sine me nihil potestis facere. In quo pfec-
tū accessu tenentē mediatoris fidem cum dies
vite huius ultimus quēqz compererit: perdu-
cendus ad deū quem coluit: t ab eo perficien-
dus excipiet ab angelis sanctis incorruptibile

corpus in fine seculi: nō ad penam sed ad glo-
riam recepturus. In hac quippe imagine tūc
perfecta erit dei similitudo: quando dei perse-
cta erit vissio. De qua dicit apostolus paulus. **1. Cor. 15.**

Glidemus nunc per speculum in enigmate:
I. 3